

බලංගොඩ අධ්‍යාපන කළාපය

නර්තනය - 7 ශ්‍රේණිය

II වාරය

නිපුණතා මට්ටම 5.1 :- ශිල්පීය ප්‍රාගුණ්‍යය එළි දක්වන අවස්ථා ඉදිරිපත් කරමු
පෙර වැඩ :- වෙස් මංගල්ලයක අවස්ථාවක් නැරඹීමට යොමු කිරීම

ශ්‍රී ලාංකේය නර්තන සම්ප්‍රදායයන් හා සබැඳි ඓතිහාසික හා සංස්කෘතික පසුබිම

නර්තන සම්ප්‍රදායයන් හා සබැඳි සාරධර්ම

අතීතයේ දී නර්තන අධ්‍යාපනයේ තක්සලාව ගුරුගෙදර වූ අතර එහි දී ශිල්ප ශාස්ත්‍රය හදාරන ශිෂ්‍යයා (ආධුනිකයා) ගුරුවරයාගේ අනුදැනුම ඇති ව ජන්මපත්‍රය බලා සුදුසු හෝරාවකට අනුව දෙමාපිය අවසරයෙන් කලඑළි බැසීමට සුදුසුකම් ලබයි. උඩරට, පහතරට, සබරගමු යන සම්ප්‍රදාය තුන තුළ එන වාරිත්‍ර සුළු වශයෙන් වෙනස්කම් පවතින අතර කලඑළි අවස්ථා මොසේ නාමිකව හඳුන්වා දෙනු ලැබේ.

උඩරට සම්ප්‍රදායය - හිස වෙස් බැඳීමේ මංගල්‍යය

(ශිරිෂාහරණ පැලඳවීමේ මංගල්‍යය)

- පහතරට සම්ප්‍රදායය - මඩු බැසීමේ මංගල්‍යය
- සබරගමු සම්ප්‍රදායය - ගුරු වරම් දීමේ මංගල්‍යය වශයෙනි

උඩරට නර්තන සම්ප්‍රදායයේ හිස වෙස් පැලඳවීමේ මංගල්‍යය

ගුරුගෙදර අධ්‍යාපනය නිම කරන ආධුනිකයා තම ජන්ම පත්‍රයට අනුව නියම කරගත් දිනට තෙමසක් කලින් කිලිවලින් ආරක්ෂා වී උදේ සවස ස්නානය කර පිරිසිදු වී ආගමික වතාවත්වල යෙදීම සිටිනකි. එම වකවනුව තුළ ගුරුවරයා ආධුනිකයා වෙත ශිල්පය ලබාදීම සිදු කෙරේ. නැකැත් දිනට ආසන්න දින 7ක් ආධුනිකයා විහාරස්ථානයේ ආගමික වතාවත්වල යෙදී සවස අදාළ දෙවි දේවතාවන්ට පහන් පැලක් සකසා පහන් දල්වා ආශීර්වාද ලබා ගනී. නැකැත් දිනට ප්‍රථම දින රාත්‍රී හඟළ ඇතුළු රංග වස්ත්‍රාහරණ පේ කර, බෝධි පූජාවට සහභාගි වේ. නැකැත් දින උදෑසන ගුරුවරයා අතින් පැන් දොවා ගත් ආධුනිකයා විහාර ගෙට ගොස් හිස වෙස් පැලඳවීම සෙත් පිරිත් ගායනය මැද සිදු කෙරේ. ඉන් පසු සුදු රෙදිකඩෙන් ආවරණය කර විහාරගෙන් පිටතට පැමිණ අදාළ වාරිත්‍ර සිදු කර බෝ රුක හෝ මල් බුලත්තුව හෝ දෙස බලා වහන්තරාව විවෘත කර පලතුරු පූජාවක් පිළිගන්වා ගුරු පා නැමැද මංගලම් නර්තනයෙන් රංගනය ආරම්භ කර, ශිල්පීය කුසලතා ප්‍රදර්ශනය කරයි. එහිදී ශිෂ්‍යයාට තැගිබෝග පිරිනැමීම වාරිත්‍රයකි.

මඩු බැසීම හෙවත් කලඵළි මංගල්යය

පහතරට නර්තන ශිල්පය ප්‍රගුණ කළ ආධුනිකයකු සිය හැකියාවන් අන් අය ඉදිරියේ ප්‍රදර්ශනය කරන සුවිශේෂ අවස්ථාව මඩු බැසීම හෙවත් කලඵළි බැසීම නමින් හැඳින්වේ. මඩු බැසීමේ චාරිත්‍රය සඳහා මඩු යාගයක් යොදා ගන්නා අතර කලඵළි බැසීම සඳහා යක් තොවිලයක් යොදාගැනීම පවත්නා සිරිතකි.

මඩු බැසීමේදී දෙයාකාරයක චාරිත්‍ර විධි දක්නට ලැබේ. ආධුනිකයා කපු පත්තිනි කෙනෙක් නම් මඩු බැසීමේදී හලං වැඩමවා පත්තිනි නැටීම කළ යුතු අතර අවශේෂ ආධුනික ශිල්පියෙක් නම් වාහල නැටීම කළ යුතු ය. මෙම මූලික චාරිත්‍ර විධි නිම කිරීමෙන් පසු මඩු යාගයේ අනෙකුත් නර්තන අවස්ථා සඳහා ආධුනිකයන්ට සහභාගි විය හැකි ය. එමෙන් ම මාලක්කම්, බඹර වළල්ල වැනි සුවිශේෂ දක්ෂතා දැක්වීම ද මෙහිදී සිදු කෙරේ.

කලඵළි බැසීමේ දී බොහෝවිට යක් තොවිලයක් යොදාගන්නා බැවින් සන්නියකුම ඇතුළු අනෙකුත් යක් තොවිල්වලට අයත් නර්තන අවස්ථා ආධුනිකයා විසින් ප්‍රගුණ කළ යුතු ය. සියලු ම නර්තන ශිල්පීන් සහභාගි වන හැන්දෑ සමයම නැමැති නර්තන අවස්ථාවේ දී ආධුනිකයාට සිය දක්ෂතා දැක්වීමට අවස්ථාව ලැබේ. ඒ අනුව හැන්දෑ සමයමට අයත් නර්තනවලට අමතර ව මාලක්කම්, බඹර වළල්ල වැනි සුවිශේෂ දක්ෂතා ද මෙහි දී ඉදිරිපත් කරයි.

උඩරට හා සබරගමු නර්තන සම්ප්‍රදායයන්හි මෙන් සුවිශේෂ වාරිතූ විධි පහතරට නර්තන සම්ප්‍රදායයේ දී දක්නට නැත. එහෙත් ආධුනිකයා නර්තනයට පිවිසෙන අවස්ථාවේ දී පමණක් තම ගුරුවරයාට ගුරු පඬුරු හා තෑගි බෝග ප්‍රදානය කිරීම සිරිතක් ව පවතින බව කිව යුතු ය.

සබරගමු ගුරු වරම් දීමේ මංගල්‍යය

ගුරු ගෙදර අධ්‍යාපනය නිමා කරන ආධුනිකයා ශිල්පීය ප්‍රවීණතාවයට පත් වූ විට ඔහු ගුරු වරම් දීම සුදුසු යැයි ගුරුවරයා තීරණය කරයි. ශිල්ප ඥාණය ලැබූ පරම්පරාවට ආවේණිකව පවත්වන ශාන්ති කර්මයක දී ගුරු වරම් ලබාදීම සූදානම් කිරීම සිරිතකි. එනම් මඩු ශාන්ති කර්ම ගුරු පරම්පරාවකට අයත් නම් පහත් මඩුවේ ද, යක් තොවිල් සිදු කරන පරම්පරාවක් නම් යක් තොවිලයක දී ද, බලි ශාන්ති කර්ම සිදු කරන පරම්පරාවක් නම් බලි ශාන්තිකර්මයක දී ද ආදී වශයෙනි.

මෙහි දී ගුරුවරයා ආධුනික ශිල්පියාගේ දෙමාපියන් දැනුවත් කරයි. අනතුරුව ශාන්ති කර්මය පවත්වන මවක් ඒ සඳහා සූදානම් වීමට මඟපෙන්වයි. මෙහි දී මඩුව පවත්වනු ලබන්නේ ආධුනිකයාගේ ශිල්පීය ප්‍රාගුණ්‍ය ප්‍රදර්ශනය කළ හැකි අයුරිනි.

මඩුව පවත්වන දින සවස සූභ නැකතට අනුව හඟල හා නෙත්තිමාලය (හිස් පළඳනාව) පළඳවනු ලැබේ. අනතුරු ව පුවක්මල් කිනිත්තක් අතට දී ගුරුවරයා ආධුනිකයාගේ හිසමත අත තබා ගුරු වරම් දී ආශීර්වාද කිරීම සම්ප්‍රදායික සිරිතයි.

ආධුනිකයා වරම් ලබන ශාන්ති කර්මයේ මූලික වාරිතූ සිදු කරනු ලබන්නේ ආධුනිකයාගේ මූලිකත්වයෙනි. මෙහි දී කවි ගායනය, නර්තනය, සංවාද සහ යක් කවි මෙහි ලා අන්තර්ගත වේ. ශාන්ති කර්මය අවසානයේ ගුරුවරයා විසින් ආධුනිකයාට සෙත් කරයි. ආධුනිකයාගේ දෙමාපියන් නෑ හිතුවනුත් ඔයුට ආශීර්වාද කරමින් සතුව ප්‍රකාශ කිරීමට තෑගි බෝග ද සිදු කරයි.

පසු වැඩ:- උඩරට /පහතරට/සබරගමු නර්තන සම්ප්‍රදායේ ශිල්පීය ප්‍රාගුණ්‍යය
එළිදැක්වෙන අවස්ථාවක් නම් කර විස්තර කරන්න

සැකසුම:- බී.එස් වීරසිංහ
ර/ උඩගම මහා විද්‍යාලය